



*Aartsbroederschap
van O.L. Vrouw van het H. Hart*

**Gemeente
Sittard-Geleen**

20 MEI 2025

Ingekomen

Aan de Gemeenteraad der Gemeente Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA Sittard-Geleen

Sittard, 1 mei 2025
Betreft: **Zienswijze** Ontwerpbesluit onttrekking weg aan de openbaarheid
Kloosterkwartier Sittard
Uw ref.: Gemeenteblad 2025 no. 167769 d.d. 16 april 2025

Edelachtbare Raad,

De kerkelijke rechtspersoon **Aartsbroederschap van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart**, gevestigd en kantoor houdende aan de Oude Markt 20 te 6131 EN Sittard, gemeente Sittard-Geleen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door diens voorzitter en secretaris, nader te noemen: "de Aartsbroederschap", dient bij dezen een zienswijze in met betrekking tot het ontwerpbesluit om de percelen in het Kloosterkwartier, kadastraal bekend als Gemeente Sittard sectie F nos. 2353, 2420, 2544, 2545, 2548, 2550, 2551, 2552, 2554, 2555, 2556 en 2557 op de voet van de artikelen 7, 9 en 11 van de Wegenwet te onttrekken aan de openbaarheid.

Inleiding

De Aartsbroederschap is eigenaar van de Rijksmonumentale Basiliek van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, gelegen aan de Oude Markt te Sittard op het perceel, kadastraal bekend als Gemeente Sittard sectie F no. 1661.

Deze zienswijze ziet uitsluitend op het ontwerpbesluit voor zover dat betrekking heeft op de percelen nos. 2353, 2420, 2544, 2545, 2548, 2554, 2555, 2556 en 2557. Deze percelen vormen

tezamen het pleintje dat naast en achter de Basiliek is gelegen. Ten aanzien van deze percelen is de Aartsbroederschap direct belanghebbende.

Deze zienswijze heeft geen betrekking op de percelen nos. 2550, 2551 en 2552, die tezamen Cour Solanus vormen. Ten aanzien van die percelen is de Aartsbroederschap geen direct belanghebbende.

Vanwege de *“Vaststellingsovereenkomst inzake het dulden van het openbare karakter in de zin van de Wegenwet met betrekking tot diverse particuliere eigendommen binnen en rondom het project Kloosterkwartier te Sittard, gemeente Sittard-Geleen”*, opgemaakt op 11 februari 2009 tussen de firma Laudy en de Gemeente Sittard-Geleen, is de laatstgenoemde voornemens om de percelen nos. 2420, 2544, 2545, 2548, 2554, 2555, 2556 en 2557 aan de openbaarheid te onttrekken naar aanleiding van een daartoe gedaan verzoek van de VvE Kloosterkwartier Sittard (de opvolger in de verplichtingen van de firma Laudy).

Zicht op het exterieur van de Basiliek

In de nota Kerkenvisie Sittard-Geleen van december 2023 krijgt de Rijks monumentale Basiliek als enige kerk in Sittard de hoogste waardering en wel vier maal het cijfer 5 in alle categorieën, te weten architectuur, interieur, stedenbouw en cultuurhistorie. Van belang is onder meer dat de kerk in het verleden als landelijk bekende bedevaartkerk een sterke economisch impuls heeft gegeven aan Sittard, dat de kerk als eerste in Nederland werd verheven tot basiliek alsmede dat het rijke cultuurhistorische interieur van grote waarde is. De monumentale en beeldbepalende kerk is een schoolvoorbeeld van de neogotiek. Jaarlijks bezoeken ruim 25.000 mensen uit alle windstreken uit binnen- en buitenland de kerk.

Onttrekking aan de openbaarheid betekent dat de eigenaar het terrein mag en zal afsluiten. De toegankelijkheid van het pleintje voor toerisme is daarmee definitief ten einde.

Wanneer de genoemde percelen aan de openbaarheid worden onttrokken, kunnen burgers en bezoekers van Sittard het exterieur niet meer bewonderen. Dat zou een ernstige aderlating betekenen voor onze historische binnenstad, die nota bene is aangewezen als een Rijksbeschermd stadsgezicht.

Rustpunt in Sittard

De percelen zijn momenteel ingericht als pleintje met zitbanken en het kunstwerk “De navel van Limburg” en vormen een fraai rustpunt in de drukke binnenstad. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Het zou doodzonde zijn wanneer dit rustpunt uit de binnenstad verdwijnt.

Op Monumentendag, 10 september 1994, werd op dit pleintje aan de Oude Markt in Sittard de “Navel van Limburg” onthuld, ook wel officieel bekend als “de Stedenwijzer”. Het

monument bestaat uit een bronzen plaat met de tekst "Sittard-Zitterd" (de navel), en eromheen liggen kleinere bronzen platen met de namen van plaatsen waarmee de stad historische banden heeft, in de richting ervan. De Gemeente Sittard bood dit gedenkteken als geschenk aan de Stichting Historie Sittard aan, als dank voor haar grote bijdrage aan de festiviteiten ter gelegenheid van Sittard 750 jaar stad en de honderdjarige viering van VVV Sittard. Wanneer het pleintje aan de openbaarheid wordt onttrokken, verdwijnt ook dit kunstwerk voorgoed uit het zicht.

Parkeerplaatsen voor de vrijwilligers van de Basiliek

De basiliek wordt opgehouden dankzij onze vrijwilligers. Zij maken het mogelijk dat grote aantallen bezoekers van onze stad de Basiliek kunnen bezichtigen. Dankzij hun belangeloze inzet heeft onze gemeente een toeristische trekpleister van formaat. Daarvoor is wel noodzakelijk dat onze vrijwilligers hun auto naast de Basiliek kunnen parkeren. Twee parkeerplaatsen zijn hiervoor essentieel.

In het verleden werd geparkeerd op de aan de Aartsbroederschap in eigendom toebehorende percelen nos. 2354 en 1661, gelegen recht voor de ingang van het Pensionaat van de Ursulinen aan de Oude Markt 5. Deze strook werd door onze vrijwilligers gebruikt als parkeerplaats voor twee auto's.

Door de opening van hotel Merici in 2012 kwam op deze plek de hoofdingang en de receptie van het hotel. Tussen de firma Laudy, hotel Merici en de Aartsbroederschap is op 6 juli 2013 overeengekomen om de parkeerplaatsen voor onze vrijwilligers te verplaatsen van ons eigen perceel links van de basiliek naar het pleintje rechts van de basiliek, perceel no. 2557. Dit gebeurde om het aanzien en de toegankelijkheid van de entree van hotel Merici te verbeteren. Ook wordt ons perceel voor de ingang van hotel Merici veelvuldig gebruikt voor laden en lossen door het hotel.

Tot op heden zijn de twee parkeerplaatsen op het pleintje (perceel no. 2557) in gebruik door de vrijwilligers van de Aartsbroederschap.

Wanneer de betrokken percelen die het pleintje vormen aan de openbaarheid worden onttrokken, zullen de parkeerplaatsen voor onze vrijwilligers vervallen. Wanneer die parkeerplaatsen diensgevolge weer moeten worden verplaatst naar ons perceel recht voor de ingang van hotel Merici, zal het aanzien en de toegankelijkheid van dit hotel ernstig worden geschaad.

Bereikbaarheid achteruitgang van het sacristiegebouw

Het sacristiegebouw van de Basiliek heeft een achteruitgang die uitkomt op het perceel no. 2544. Deze uitgang is tevens in gebruik als vluchtdeur/nooduitgang. Wanneer de betrokken percelen aan de openbaarheid worden onttrokken, wordt het gebruik en de bereikbaarheid van deze uitgang onmogelijk gemaakt.

Bereikbaarheid van de Basiliek voor onderhoud en reparaties

De Rijksmonumentale Basiliek moet door de Aartsbroederschap goed worden onderhouden. Dat is een plicht jegens de gemeenschap van Sittard-Geleen en ook de toekomstige generaties. Wij willen dat dat dit bijzondere monument ook in de toekomst in volle glorie te zien zal zijn. De openbaarheid van het pleintje garandeert optimale mogelijkheden voor inspectie, onderhoud en herstel van dit kostbare erfgoed. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan het tijdelijk plaatsen van bouwmaterialen, kranen, hoogwerkers en steigers alsmede onderdelen hiervan.

Wanneer de betrokken percelen aan de openbaarheid worden onttrokken, wordt het de Aartsbroederschap bijzonder moeilijk of zelfs onmogelijk gemaakt om geregeld de bouwtechnische toestand van het Rijksmonument te inspecteren, om de noodzakelijke reparaties uit te voeren en om regelmatig het gebruikelijke noodzakelijke onderhoud te plegen.

Vrije toegang voor hulpdiensten

Wanneer de betrokken percelen aan de openbaarheid worden onttrokken, zal het monumentale kerkgebouw en de hoge kerktoren ook nauwelijks meer bereikbaar zijn voor de brandweer en andere hulpdiensten. Zodoende ontstaat in geval van calamiteiten een onaanvaardbaar gevaarlijke situatie. Daarom dient het pleintje openbaar te blijven om de vrije toegang voor hulpdiensten te garanderen.

Aanpak van vochtproblemen

Op dit moment kampt de Basiliek met ernstige vochtproblemen die een deel van het markante interieur aantasten, met name aan de buitenmuren die grenzen aan percelen nos. 2544 en 2557. De vochtschade wordt veroorzaakt door een muurtje, dat in 2012-2013 op deze percelen (in beheer van de Gemeente Sittard-Geleen) tegen de basiliek is aangebouwd. Dit muurtje staat dus niet op het perceel van de Aartsbroederschap, maar is wel de belangrijkste oorzaak van de vochtproblemen en vochtschade. Het muurtje moet daarom zo spoedig mogelijk afgebroken worden en de natte grond moet vervangen worden. Voorts moeten vochtwerende maatregelen genomen worden en zal het voegwerk hersteld dienen te worden, zo blijkt uit onderzoek van de firma Laudy. De Aartsbroederschap is hierover al sinds begin 2023 in gesprek met de verantwoordelijk wethouder.

Alvorens de betrokken percelen aan de openbaarheid worden onttrokken en aan de VvE worden overgedragen, zullen éérst de afbraak van het muurtje en de nodige herstelwerkzaamheden volledig moeten zijn uitgevoerd. Het ligt immers niet in lijn der

verwachting dat de VvE dit probleem zal willen aanpakken met als gevolg dat de vochtproblemen en vochtschade alleen maar verergeren.

Privégebruik schaadt aanzien van de historische binnenstad

Wanneer het pleintje aan de openbaarheid wordt onttrokken, zal de particuliere eigenaar daarmee kunnen doen wat hem goeddunkt. En dat belooft weinig goeds.

De verwachting bestaat dat het pleintje verandert in een parkeerplaats voor hotelbezoekers en een plek om vuilcontainers te stallen. Dit schaadt het aanzien van de monumentale Oude Markt en past bovendien niet binnen het beleid om de binnenstad verkeersluw te maken.

Het gemeentebestuur moet de regie houden over dit pleintje in onze historische binnenstad en niet uit handen geven aan een particulier. Het algemeen belang dient op deze bijzondere plek voorrang te krijgen boven een privébelang.

Naleving van de Vaststellingsovereenkomst

In de *“Vaststellingsovereenkomst inzake het dulden van het openbare karakter in de zin van de Wegenwet met betrekking tot diverse particuliere eigendommen binnen en rondom het project Kloosterkwartier te Sittard, gemeente Sittard-Geleen”* is het opwaarderen van de publieke ruimte in de directe omgeving van en binnen het project “Kloosterkwartier” een belangrijke beweegreden voor de contractspartijen. Volgens de overeenkomst lenen de vermelde percelen zich ertoe om te dienen als ontsluiting van het project dan wel als voor het publiek geschikte verblijfsruimte. Partijen waren het erover eens dat de vermelde percelen *“onomkeerbaar”* onderdeel uitmaken van de door de Gemeente te beheren en te onderhouden openbare infrastructuur ter plaatse.

Uitgangspunt is dus dat de vermelde percelen dienen als voor het publiek geschikte verblijfsruimte en dat dit *“onomkeerbaar”* is.

Weliswaar bepaalt de Vaststellingsovereenkomst dat de eigenaar na een periode van minimaal 15 jaren kan aangeven de openbaarheid te willen beëindigen, maar de eigenaar zal daarvoor wel zwaarwegende redenen moeten aanvoeren, nu tussen partijen het onomkeerbare karakter van de openbaarheid van de percelen vaststaat. In het ontwerpbesluit zijn deze zwaarwegende argumenten niet vermeld. Evenmin is vermeld wat de eigenaar met de percelen wil gaan doen en waarom de onttrekking aan de openbaarheid en dus het afsluiten van de percelen nodig zou zijn. Met andere woorden: niet is aangetoond dat de eigenaar voldoende belang heeft bij zijn verzoek. Volgens artikel 3:303 BW komt zonder voldoende belang niemand een rechtsvordering toe.

Tegenover de hiervoor door de Aartsbroederschap aangevoerde zwaarwegende belangen, zal het – tot op heden op geen enkele wijze aannemelijk gemaakte – belang van de eigenaar moeten wijken. Dat belang is immers onvoldoende.

de Aartsbroederschap van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart

voorzitter, tevens rector der basiliek

secretaris





Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart - Sittard

Gemeente
Sittard-Geleen

20 MEI 2025

Ingekomen

Hierbij onze reactie op het
"Ontwerpbesluit onttrekking aan
de openbaarheid kloosterkwartier"
registratienummer 2/24/523191.

mev. Jeph Castro
Artsbroederschap OLV Heilig Hart

Oude Markt 20, 6131 EN Sittard

Bij ONJUIST of ONVOLDOEND
adres a.u.b. terugzenden, zo moge-
lijk met opgave van juist adres aan:

AARTSBROEDERSCHAP
OUDE MARKT 18 20
6131 EN SITTARD
Postbank 103 38 70

„HET BLAUWE BOEKJE”

Tweemaandelijks tijdschrift van de
Aartsbroederschap van O. L. Vrouw van het H. Hart

Port-betaald
Sittard
Port payé

Gemeente
Sittard-Geleen

20 MEI 2025

Ingekomen

Gemeente Sittard-geleen
Zienswijze Ontwerp besluit Kloosterkrachtier

6131 EM 20